

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

ΕΛΕΝΑ ΣΟΥΚΑΚΟΥ

ΠΜΣ «ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ» Τ.Ε.Α.Π.Η. ΕΚΠΑ

27 ΜΑΙΟΥ, 2025

ΕΝΤΑΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ: ΣΕ ΤΙ ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ?

- Ενημερώνουν
- Καταγράφουν, συνθέτουν δεδομένα
- Παρουσιάζουν ένα πρόβλημα
- Προτείνουν δράσεις, πολιτικές, στρατηγικές, πρακτικές
- Επικαιροποιούν στοιχεία, διατάξεις, πολιτικές

ΕΙΔΗ ΕΝΤΑΞΙΑΚΩΝ ΕΚΑΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

- Σε επίπεδο οργανισμού (π.χ. σχολείου, ή διεθνούς οργανισμού)
- Σε επίπεδο τοπικής κοινότητας/ εθνικό/διεθνές

Τρία Παραδείγματα

- Ενταξιακή πολιτική ενός σχολείου
- Ενταξιακή πολιτική ενός διεθνούς οργανισμού
- Ενταξιακή πολιτική ενός κρατικού οργανισμού

EVIDENCE BASED POLICY

“EBP considers how policy – in the sense of larger-scale decisions about the delivery and management of services at a population level – could be based on, or informed by, objective evidence ” (Oliver, K., Lorenc, T. & Innvæ, S, 2014)

- Μια καλή πρακτική δεν είναι εύκολο να αναπαραχθεί
- Η έρευνα απαιτεί χρόνο.
- Τα αποδεικτικά στοιχεία μπορεί να είναι ασαφή ή και αντιφατικά
- Τα αποδεικτικά στοιχεία– πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας (for example, randomised controlled trials)
- Ακόμα και όταν τα στοιχεία επιδεικνύουν ένα πρόβλημα, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι υπαγορεύουν και τη λύση του.

(Perry, Amadeo, Fletcher & Walker, 2010)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

- Πώς σχεδιάζεται μια πολιτική?
- Ποιοί εμπλέκονται στο σχεδιασμό της?
- Ποιός είναι ο σκοπός της?
- Υπάρχει στρατηγική υλοποίησης? Τί περιλαμβάνει?

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: SHERINGHAM NURSERY INCLUSION POLICY

Policy drafted and accepted by governors	This policy was drafted in September 2018 and was accepted at the Governing Body meeting of 16.10.18
Policy review	This policy was reviewed by the Governing Body on 19.1.21 and minor updates were made.

Special Educational Needs and Disabilities (SEND) Policy

Our Special Educational Needs and Disabilities Co-Ordinator (SENDCO) is **Tania Choudhury**

You can contact her at Tania.choudhury@sheringham-nur.newham.sch.uk or by phoning 0208 553 2479

The purpose of this policy is to provide clear guidance to staff on how we provide effective inclusive provision for children and families with special educational needs and/or disabilities (SEND). This policy should be read in conjunction with other school policies relating to interaction between adults and children. These policies include: - Behaviour and Safeguarding and Child Protection. The school reports annually on the implementation of this policy in its SEND Information Report, and on equalities (Public Sector Equality Duty Report).

Staff and governors at Sheringham Nursery School and Children's Centre are committed to the full implementation of the 2014 [SEND code of practice: 0 to 25 years](#).

We believe that early education is of crucial importance for young children with disabilities and/or special educational needs and endorse the right of these children to be educated in mainstream school.

All staff should expect to teach children with special educational needs and the school educates children from the local community whatever their background or ability. We welcome children with disabilities and/or special educational needs (referred to hereafter as 'special educational needs') and their families. We appreciate their contributions and recognise that they enrich the learning environment for all the children and adults in our school.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: EARLY CHILDHOOD AUSTRALIA POSITION STATEMENT INCLUSION

Early Childhood Australia
A voice for young children

Statement on the inclusion
of every child in early childhood education and care

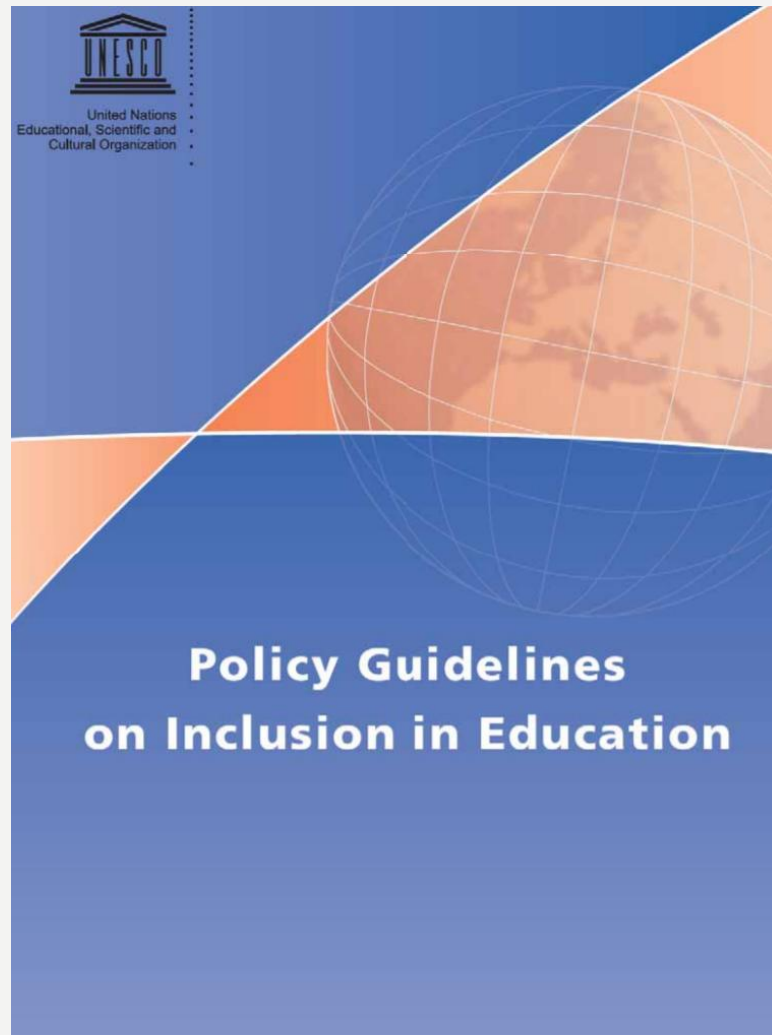

Early Childhood Australia
and Early Childhood
Intervention Australia

**POSITION STATEMENT ON THE INCLUSION
OF CHILDREN WITH A DISABILITY IN
EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND CARE**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: UNESCO GUIDELINES ON INCLUSION

Draft Executive Summary

Global Partnership Strategy for Early Childhood

01. OUR CHALLENGES

Progress towards achieving SDG Target 4.2 "By 2030, ensure that all girls and boys have access to quality early childhood development, care and pre-primary education so that they are ready for primary education" is severely constrained by a number of major challenges:

- Virtually every country in the world faces challenges in making meaningful progress in providing high quality, equitable and culturally appropriate Early Childhood Care and Education (ECCE) / Early Childhood Development (ECD) services that are required to foster good child and family development and unleash the full potential of young children for their lifelong journey. At present, even well-intentioned efforts at the country-level fail to gain traction for several reasons: fragmentation of governance, responsibility and mandates split across multiple government ministries leading to a lack of policy coherence, ownership, mobilisation and accountability; ineffective communication, coordination and knowledge sharing across multiple sectors; under-articulation of potential returns on investment leading to under-resourcing; and failure to articulate and implement whole-of-government evidence-based policies.
- Although the early years are the critical stage of children's rapid brain development that lay the foundation for good health and nutrition, educational success, social-emotional learning and

Αποτελεσματικά Μοντέλα Δια Βίου Μάθησης

Ελενα Σουκάκου
ΤΕΑΠΗ 27 Μαΐου, 2025

Καθορισμός της
έννοιας της
ένταξης στην
προσχολική ηλικία
(early childhood
inclusion):
Δήλωση κοινής
θέσης των
*DEC / NAEYC

 April 2009

Early Childhood Inclusion

A Joint Position Statement of the Division for Early Childhood (DEC) and the National Association for the Education of Young Children (NAEYC)

Today an ever-increasing number of infants and young children with and without disabilities play, develop, and learn together in a variety of places – homes, early childhood programs, neighborhoods, and other community-based settings. The notion that young children with disabilities and their families are full members of the community reflects societal values about promoting opportunities for development and learning, and a sense of belonging for every child. It also reflects a reaction against previous educational practices of separating and isolating children with disabilities. Over time, in combination with certain regulations and protections under the law, these values and societal views regarding children birth to 8 with disabilities and their families have come to be known as early childhood inclusion.¹ The most far-reaching effect of federal legislation on inclusion enacted over the past three decades has been to fundamentally change the way in which early childhood services ideally can be organized and delivered.² However, because inclusion takes many different forms and implementation is influenced by a

wide variety of factors, questions persist about the precise meaning of inclusion and its implications for policy, practice, and potential outcomes for children and families.

The lack of a shared national definition has contributed to misunderstandings about inclusion. DEC and NAEYC recognize that having a common understanding of what inclusion means is fundamentally important for determining what types of practices and supports are necessary to achieve high quality inclusion. This DEC/NAEYC joint position statement offers a definition of early childhood inclusion. The definition was designed not as a litmus test for determining whether a program can be considered inclusive, but rather, as a blueprint for identifying the key components of high quality inclusive programs. In addition, this document offers recommendations for how the position statement should be used by families, practitioners, administrators, policy makers, and others to improve early childhood services.

 Division for Early Childhood of the Council for Exceptional Children
27 Forest Hills Road | Bethesda, MD 09804
Phone 406.543.0672 | Fax 406.543.0687
Email dec@dec-sped.org | Web www.dec-sped.org

 National Association for the Education of Young Children
1009 15th Street NW | Washington, DC 20036-1425
Phone 202.232.8777 Toll Free 800.424.3491 Fax 202.328.1848
Email naeyc@naeyc.org | Web www.naeyc.org

*The Division for Early Childhood (DEC)

The National Association for the Education of Young Children (NAEYC)

Προσδιορισμός των Συνιστωσών της Ενταξιακής Εκπαίδευσης

- «Η προσχολική ενταξιακή εκπαίδευση ενσωματώνει τις αξίες, τις Πολιτικές και τις Πρακτικές που υποστηρίζουν το δικαίωμα κάθε βρέφους και μικρού παιδιού και της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ικανότητας, να συμμετέχουν σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και πλαισίων ως ισότιμα μέλη οικογενειών, κοινοτήτων και της κοινωνίας». (Δεκέμβριος, 2009)

Προσδιορισμός των Επιθυμητών Αποτελεσμάτων της Ενταξιακής Εκπαίδευσης

- *“Τα επιθυμητά αποτελέσματα των εμπειριών, χωρίς αποκλεισμούς, για τα παιδιά με και χωρίς αναπηρία και των οικογενειών τους από την ενταξιακή εκπαίδευση περιλαμβάνουν την αίσθηση του ανήκειν και της συμμετοχικότητας (της ιδιότητας μέλους), τις θετικές κοινωνικές σχέσεις και φιλίες, και την ανάπτυξη και μάθηση με σκοπό να φτάσουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.” (Δεκέμβριος, 2009)*

Προσδιορισμός των Χαρακτηριστικών της Ενταξιακής Εκπαίδευσης

- “Τα καθοριστικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα υψηλής ποιότητας προγράμματα και υπηρεσίες προσχολικής ενταξιακής εκπαίδευσης (early childhood programs and services) είναι η πρόσβαση, η συμμετοχή, και η (συστημική) υποστήριξη.” (Δεκέμβριος, 2009)

Ένα Παράδειγμα: Υποστήριξη Για Την Επικοινωνία

- Προσαρμογή της επικοινωνίας των ενηλίκων στις ατομικές ανάγκες του παιδιού
- Χρήση στρατηγικών για την υποστήριξη της κοινωνικής επικοινωνίας στη διάρκεια της μέρας
- Στρατηγικές για την προώθηση και υποστήριξη της επικοινωνίας μεταξύ των παιδιών
- Εναλλακτική επικοινωνία, υλικά και υποστηρικτικά βοηθήματα χρησιμοποιούμενα για τη στήριξη της κοινωνικής επικοινωνίας

<https://connectmodules.decsped.org/connect-modules/resources/videos/video-1-20/>

Προσδιορίζοντας την Επαγγελματική Ανάπτυξη

«Η επαγγελματική ανάπτυξη διευκολύνει τις διδακτικές και μαθησιακές εμπειρίες που **βρίσκονται σε συνδιαλλαγή** και έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν την **απόκτηση** επαγγελματικών γνώσεων, δεξιοτήτων και διάθεσης για την **εφαρμογή** αυτών των γνώσεων στην πράξη...»

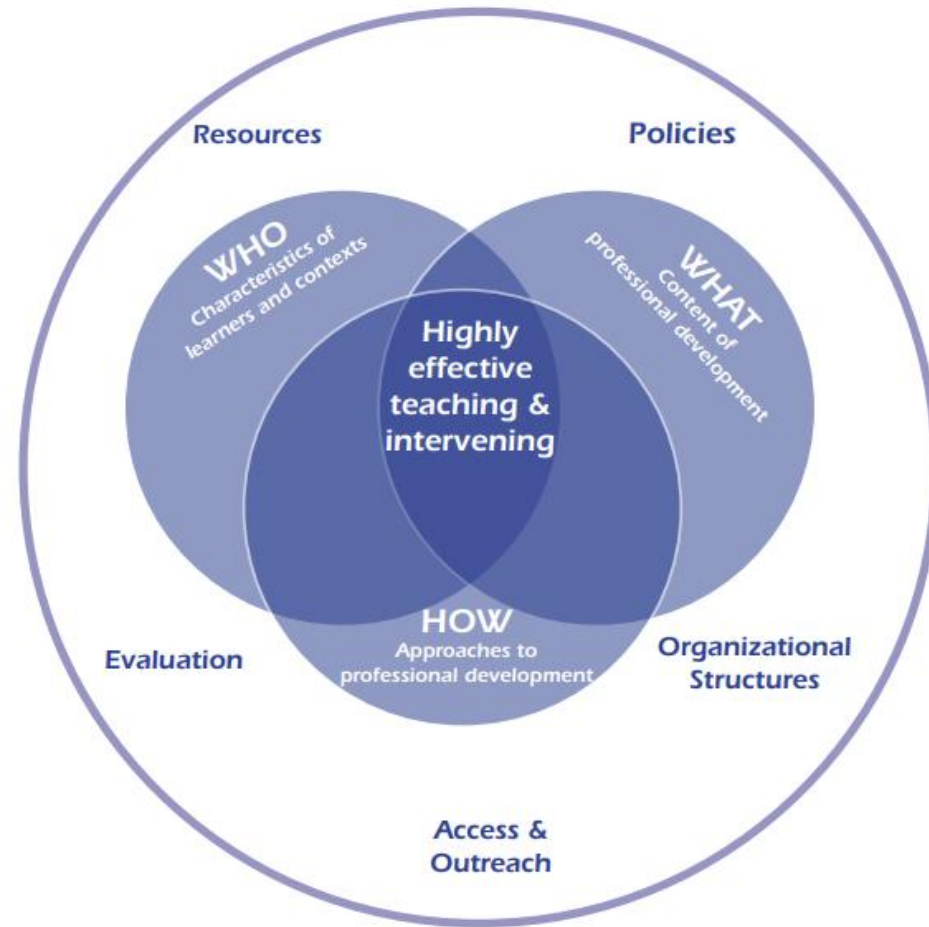

Source: National Professional Development Center on Inclusion (NPDCI)

Βασικά στοιχεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης

- Ποιος
- Τι
- Πώς

Figure 1. A Conceptual Framework for Professional Development in Early Childhood

ΠΟΙΟΣ:

Οι επαγγελματίες στο πεδίο - practitioners
(εκπαιδευτικοί, ΕΕΠ, ΕΒΠ, κτλ.) χρειάζονται υποστήριξη
για την εφαρμογή τεκμηριωμένων (για την
αποτελεσματικότητά τους) ενταξιακών πρακτικών στην
αίθουσα διδασκαλίας.

ΠΟΙΟΣ:

Οι πάροχοι επαγγελματικής ανάπτυξης
(Professional development - PD providers)

χρειάζονται υποστήριξη, ώστε να
γνωρίσουν και να εφαρμόζουν
τεκμηριωμένες, αποτελεσματικές πρακτικές
επαγγελματικής ανάπτυξης

ΤΙ:

Το περιεχόμενο της επαγγελματικής ανάπτυξης των επαγγελματιών στο πεδίο της εκπαίδευσης (**practitioners**) επικεντρώνεται στη γνώση και στην ικανότητα για την εφαρμογή **τεκμηριωμένων (αποτελεσματικών) ενταξιακών πρακτικών.**

ΤΙ:

Το περιεχόμενο της επαγγελματικής ανάπτυξης των παρόχων επαγγελματικής ανάπτυξης (PD providers) επικεντρώνεται στη γνώση και στην ικανότητα για την εφαρμογή **τεκμηριωμένων, (αποτελεσματικών) πρακτικών επαγγελματικής ανάπτυξης.**

ΠΩΣ:

Η παροχή επαγγελματικής
ανάπτυξης που υποστηρίζει **τους**
επαγγελματίες του πεδίου
(practitioners) **στην εφαρμογή**
τεκμηριωμένων ενταξιακών
πρακτικών με τα παιδιά και τις
οικογένειες σε πραγματικές
συνθήκες (στην καθημερινότητά
τους)

ΠΩΣ:

Η παροχή επαγγελματικής
ανάπτυξης που υποστηρίζει **τους**
παρόχους επαγγελματικής
ανάπτυξης (PD Providers) στην
εφαρμογή τεκμηριωμένων
πρακτικών με τους επαγγελματίες
του πεδίου.

Ερευνητικά Δεδομένα: Αποτελεσματική Επαγγελματική Ανάπτυξη

- **Επικεντρώνεται στη χρήση τεκμηριωμένων (αποτελεσματικών) πρακτικών**
- **Ενσωματώνεται στη διδασκαλία και δίνει ευκαιρίες για ενεργό μάθηση, για καθοδηγούμενη πρακτική και διορθωτική ανατροδοφόρηση**
- **Τα αποτελέσματά της διατηρούνται στον χρόνο και έχει μεγάλη διάρκεια**

(References: Snyder, Hemmeter, & McLanglin, 2012; Wei et al., 2009; Winton, 2010; Zaslow, et al., 2010)

Ερευνητικά Δεδομένα: Αποτελεσματική Επαγγελματική Ανάπτυξη

- Παρέχει ευκαιρίες για δικτύωση μέσω κοινοτήτων πρακτικής – επαγγελματιών του πεδίου (communities of practice -COPs) και κοινοτήτων επαγγελματικής μάθησης (Professional Learning Communities -PLCs)
- Συνδέεται με προδιαγραφές προγραμμάτων, προγράμματα σπουδών και αξιολογήσεις

(References: Snyder, Hemmeter, & McLanglin, 2012; Wei et al., 2009; Winton, 2010; Zaslow, et al., 2010)

Τεκμηριωμένη (αποτελεσματική) Πρακτική

«Μια *διαδικασία λήψης αποφάσεων* που ενσωματώνει τα καλύτερα διαθέσιμα *ερευνητικά στοιχεία* με την οικογενειακή και επαγγελματική *σοφία & αξίες.*»

(Buysse & Wesley, 2006; Snyder, 2006; Wesley, 2006; Snyder, 2006; Winton, 2006)

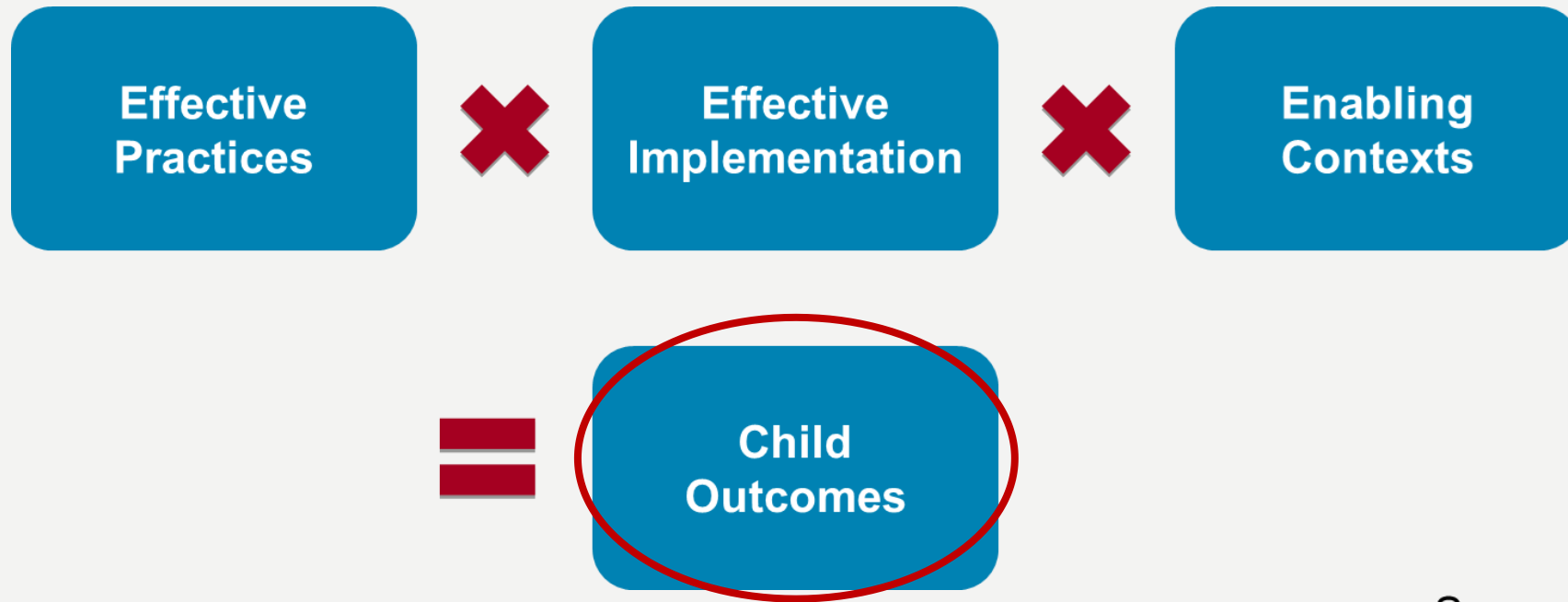

Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Ένταξη

- Ενταξιακή κουλτούρα (Inclusive culture)
- Διαφοροποίηση διδασκαλίας (Differentiated instruction)
- Συνεργατικές πρακτικές (Teaming and collaboration practices)
- Αξιολογικές διαδικασίες (Assessment procedures)
- Προσβασιμότητα (Accessibility)
- Εμπλοκή της οικογένειας (Family Involvement)

Implementation Science: Formula for Success

Source:

EVIDENCE-BASED POLICY

US. Department of Education. Policy statement on inclusion of children with disabilities in early childhood programs (November, 2023).

Oliver, K., Lorenc, T. & Innvær, S. New directions in evidence-based policy research: a critical analysis of the literature. *Health Res Policy Sys* **12**, 34 (2014).

<https://doi.org/10.1186/1478-4505-12-34>

Perry A., Amadeo C., Fletcher, M., & Walker E., (2010.) *Instinct or Reason: How education policy is made and how we might make it better.* CfBT Education Trust